

E. Ehrukainen

Ympäristöministeriö	kirjaamo.ym@ymparisto.fi
Etelä – Pohjanmaan ELY – keskus	kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi
Etelä-Savon ELY - keskus	kirjaamo.etela-savo@ely-keskus.fi
Hämeen ELY – keskus	kirjaamo.hame@ely-keskus.fi
Kaakkois – Suomen ELY – keskus	kirjaamo.kaakkois-suomi@ely-keskus.fi
Kainuun ELY - keskus	kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi
Keski – Suomen ELY – keskus	kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi
Lapin ELY - keskus	kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi
Pirkanmaan ELY – keskus	kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi
Pohjois – Karjalan ELY – keskus	kirjaamo.pohjois-karjala@ely-keskus.fi
Pohjois-Pohjanmaan ELY - keskus	kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi
Pohjois-Savon ELY – keskus	kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi
Uudenmaan ELY – keskus	kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi
Varsinais – Suomen ELY – keskus	kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Lausunto vesienhoitosuunnitelmista

Vesien tila hyväksi – ehdotukset vesienhoidosta kuultavana 31.3.2015 asti

Vesien hyvä tila takaa meille turvallisen juomaveden, vesien käytön virkistykseen ja kalastukseen sekä monimuotoisen vesiluonnon. Vesien hyvän tilan saavuttamiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY - keskukset) ovat valmistelleet yhteistyötahojen kanssa ehdotukset Suomen eri alueiden vesienhoitosuunnitelmiksi vuosille 2016 - 2021. Vesienhoitosuunnitelmissa esitetään vesienhoidon yleislinjaukset sekä määritellään tavoitteet ja toimenpiteet tehtävälle vesienhoitotyölle kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Nyt lausunnoilla olevat vesienhoitosuunnitelmat koskevat toista kautta, ensimmäiset vesienhoitosuunnitelmat hyväksyttiin valtioneuvostossa vuonna 2009. Ravinnekuormituksen alentamisen on todettu olevan Suomen vesiensuojelun tärkein tavoite ja suurin haaste. Teollisen toiminnan vesistövaikutukset ovat muuhun kuormitukseen verrattuna vähäiset eikä merkittäviä lisätoimenpiteitä sen lisäksi, mitä jo ympäristöluvista seuraa, ole suunnitelmissa esitetty.

INFRA ry lausunto

Manner-Suomi on jaettu seitsemään vesienhoitoalueeseen, joille laadittavissa suunnitelmissa esitetään vesienhoidon yleislinjaukset sekä määritellään tavoitteet ja toimenpiteet tehtävälle vesienhoitotyölle kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Nyt lausunnoilla olevat vesienhoitosuunnitelmat koskevat toista kautta, ensimmäiset vesienhoitosuunnitelmat hyväksyttiin valtioneuvostossa vuonna 2009. Jatkossakin valmistelu on perusteltua toteuttaa avoimessa yhteistyössä sidosryhmien kanssa vesienhoitoalueittain. Lähtökohtana suunnitelmissa olisi hyvä olla pitkän aikavälin tavoitteet ja toimenpiteet. EU-raportointiin tarvittava tieto tulee jatkossakin tuottaa EU- säännösten mukaisesti kuusivuotiskausittain, mutta kiinnostavinta eri sidosryhmien kannalta lie-nee toteutetut toimenpiteet sekä mahdollisimman pitkälti mittaus- ja tutkimusaineis-

E. Ehrukainen

toon pohjautuva kokonaiskuva ja tieto vesistöjen tilasta, tilan arviointi- ja luokittelu- perusteista sekä tilan parantamiseksi toteutetuista toimenpiteistä ja niiden aikatauluista. Toimenpiteet tulisi suunnitella pitkäjänteisesti, väliarviointien ollessa kuuden vuoden syklissä.

Kiviaineksa käytetään vuosittain keskimäärin 20 tonnia jokaista asukasta kohden. Kiviaines on maaperän ehtymätön raaka-aine, jonka korvaaminen jollakin toisella materiaalilla ei ole ympäristövaikutukset ja kestävä kehityksen periaatteet huomioiden mahdollista. Kiviaines on raskas rakentamisen perusmateriaali, jonka kuljettaminen on itse materiaalin arvoon nähden kallista. Siksi kiviainesten ottoalueiden tulisi sijaita mahdollisimman lähellä käyttökohteita ja niiden tulisi olla varsin pitkäikäisiä, jopa useiden kymmenien vuosien käyttötarvetta varten. Lisäksi jo avattujen ottoalueiden laajentaminen ja tehokas hyödyntäminen on kiviainesvarojen kestävä ja taloudellisen käytön tavoitteiden mukaista.

INFRA ry yhtyy näkemykseen että soran oton osalta tulisi vesienhoitoalueilla selvittää sellaiset ympäristön-, luonnon- ja pohjavedensuojelun kannalta turvalliset alueet, joilta voidaan ottaa soraa tehokkaasti mukaan lukien pohjavedenalainen otto. Näiden selvitysten tulisi kattaa kaikki vesienhoitoalueet.

Kaikista kiviaineksista käytetään noin 2/3-osaa teiden, katujen ja muiden yhteiskunnan rahoittamien rakenteiden rakentamiseen ja kunnossapitoon, joten kiviaineksen saatavuudella on ensisijainen merkitys yhteiskunnan talouteen.

Maa- ja kiviainesten kuljetukset muodostavat Suomessa yhden suurimmista yksittäisistä tavaraliikenteen kuljetussuoritteista. Mikäli maa- ja kiviainesten kuljetusmatkat kasvavat, aiheuttaa se koko tiestön rasitteen kasvua, liikenteen kustannusten nousua ja ympäristövaikutusten lisääntymistä. Tästä syystä on erittäin tärkeää huomioida maankäytönsuunnitelmissa riittävä kiviainesten ottoalueiden sekä ylijäämämaiden läjitysalueiden määrä ja sijainti.

INFRA ry toivoo että POSKI – hankkeiden tulokset vietäisiin käytäntöön lisäämällä vähintäänkin maakuntakaavoihin löydetyt ottoalueet. Kiviaineshuollon suunnittelemiseksi olisi kuitenkin hyvä saada myös yleiskaavatasoisia suunnitelmia. Maa-ainestenoton yleissuunnittelua pitäisi tehdä kaupunkiseuduilla aina ja muuallakin silloin kun on kyseessä esimerkiksi laaja harjualue. Näissä suunnitelmissa tulisi esittää ottamisalueiden sijoittelu, liikennejärjestelyt, alueiden jälkikäytön ja alueella tehtävät yhteistarkkailut. Maa-ainestenoton yleissuunnittelua tulisi tehdä yhteistyössä toiminnanharjoittajien kanssa, jotta ehdotetut alueet olisivat myös käytännössä soveltuvia maa-ainestenottoon.

Myös kiviainesten kierrätysalueet tulee suunnitella ja merkitä kaavoihin. Kierrätyskiviaineksa käytetään nyt noin 1 % kaikesta kiviaineksesta ja sen määrää voidaan kasvattaa aina 10 %:n kaikesta käytetystä kiviaineksesta mutta ei juurikaan sen enempää, joten neitseellisiä kiviainesten ottoalueita tarvitaan jatkossakin.

Maa-ainestenottoa säädellään maa-ainelailalla ja –asetuksella sekä ympäristönsuojelulailalla. Maa-ainesten ottoluvassa ja ympäristöluvassa käsitellään aina pohjaveden ja pintavedensuojelua ja määritellään toimenpiteet haittojen ehkäisemiseksi.

27.3.2014

E. Ehrukainen

Maa-ainesten oton pohjaveden tarkkailutietojen toimittaminen on pitkälti manuaalista. INFRA ry yhtyy toiveeseen kehittää tietojärjestelmiä ja tiedonsiirtoa. Toiminnanharjoittajien velvoitetarkkailutulokset tulisi jatkossa saada siirrettyä tutkimuslaitoksilta suoraan POVET- järjestelmään, jolloin tuloksia voitaisiin hyödyntää paremmin. Nyt maa-ainesten ottajat tekevät laajaa velvoitetarkkailua, jonka tulokset jäävät pahimmassa tapauksessa kunnallisen viranhaltijan kaappiin pölyttymään.

Kustannusten ja tarkkailujen oikeanlaiseksi kohdentamiseksi tarvitaan entistä tiiviimpää yhteistyötä, jotta velvoitetarkkailujen tuloksia voidaan toisaalta entistä paremmin hyödyntää vesienhoidon suunnittelussa, mutta toisaalta kustannusten kasvun hillitsemiseksi varmistaa, että vanhentuneista ja tarpeettomista seurannoista luovutaan. Myös jatkossa ympäristöluvan tulee olla ainoa paikka, jossa tarkkailuvelvoitteista määrätään.

Helsingissä 27.3.2015

INFRA ry

Eija Ehrukainen

Johtaja, ympäristö ja yhteiskuntavastuu